

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Mariany Reiffovej a JUDr. Júlie Horskej, v právnej veci žalobcu **E. K.**, bytom v K., G. ul. č. X. zastúpeného JUDr. Dušanom Antolom, advokátom so sídlom v K. Zbrojničná ul. č. 12, proti žalovanej **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej z 27. apríla 2010, číslo BA-52492/2010, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 17. marca 2011, č.k. 6S/11661/2010-34, jednomyseľne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 17. marca 2011, č.k. 6Sd/11661/2010-34, **m e n í** tak, že rozhodnutie žalovanej z 27. apríla 2010 číslo BA-52492/2010 a prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Košice z 22. februára 2010, číslo ISUP 1110005904 **z r u š u j e** a vec jej vracia na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo 17. marca 2011, č.k. 6S/11661/2010-34, žalobu zamietol a žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznal. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej

z 27. apríla 2010 číslo BA-52492/2010, ktorým zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Košice z 22. februára 2010, číslo 1110005904, ktorým tento prvostupňový správny orgán podľa § 194 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zastavil konanie, lebo žalobca napriek jeho výzve z 21. januára 2010 neodstránil nedostatky svojho podania. S poukazom na závery z ústneho pojednávania z 28. októbra 2009 ho správny orgán vyzval, aby v lehote 15 dní od doručenia výzvy doručil lekársky posudok o sťažení spoločenského uplatnenia vystavený Klinikou pracovného lekárstva, ktorý by preukazoval jeho tvrdenie, že diagnóza, ktorú zistila navrhovateľovi MUDr. D. C. a súdna znalkyňa MUDr. E. M. je opodstatnená a je sekundárnym ochorením, ktoré je v príčinnej súvislosti so zistenou chorobou z povolania.

Podľa názoru krajského súdu z § 9 ods. 4 vyhlášky č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov jednoznačne vyplýva, že posudky v prípade choroby z povolania vypracúva výlučne Klinika pracovného lekárstva a kompetencia kliniky sa musí vzťahovať aj na všetky neskôr zistené poškodenia zdravia, ktoré vznikli v priamej príčinnej súvislosti s pôvodnou chorobou z povolania. Poukázal na skutočnosť, že systemizácia, vyplývajúca z prílohy B vyhlášky č. 32/1965 zodpovedá tomu, že náhrada za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytujú aj v rámci konania o náhradu škody na zdraví, ktoré nevznikli pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s nimi a nie sú teda pracovným úrazom alebo chorobou z povolania. Vtedy posudky vyhotovujú ošetrojúci lekári, a to vždy poslední, ktorí zistili nejaké súvisiace poškodenie zdravia. Na námietku žalobcu, že správny orgán prvého stupňa mohol sám požiadať o vystavenie posudku kliniku pracovného lekárstva s predchádzajúcim vyžiadanim súhlasu žalobcu s jeho hospitalizáciou, krajský súd poukázal na § 227 ods. 3 zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého je povinnosťou žalobcu preukázať skutočnosti rozhodujúce pre vznik nároku.

Proti rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie žalobca a žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako aj rozhodnutie žalovanej spolu s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie.

Uviedol, že pre posúdenie správnosti postupu správneho orgánu v konaní sa stala spornou otázkou správnosť posúdenia sekundárneho psychosomatického poškodenia nadväzujúceho na primárne somatické poškodenie, ktorým je choroba z povolania, zistená žalobcovi 7. mája 2003. Žalobca nesúhlasil s názorom krajského súdu vo výklade § 9 ods. 4

vyhlášky č. 32/1965 Zb. V súdnom konaní, a neskôr pred prvostupňovým i druhostupňovým správnym orgánom, bol k dispozícii znalecký posudok príslušného znalca a Klinika pracovného lekárstva za posudok z odboru psychiatrie žiada zaplatiť cca 400 €. Tiež namietal, že krajský súd v rozhodnutí uviedol, že v danom prípade posudzované poškodenie je zistená choroba z povolania, avšak žalobca tvrdí, že v danom prípade nebola zistená choroba z povolania, ale iba iný následok, ktorý táto choroba z povolania spôsobila. Poukázal na § 14 ods. 4 vyhlášky č. 149/1988 Zb., z ktorého vyplýva, že choroby z povolania sú choroby uvedené v prílohe č. 1 tejto vyhlášky, ak vznikli za podmienok tam ustanovených, a preto bola daná kompetencia príslušnej Kliniky pracovného lekárstva na posúdenie a následne hlásenie choroby z povolania. Týmto však žalobca považoval kompetenciu Kliniky pracovného lekárstva za vyčerpanú, lebo jeho zdravotné ťažkosti psychického charakteru neboli posudzované a hlásené podľa Prílohy č. 1 vyhlášky č. 149/1988 Zb. a nie sú tam ani uvedené a ani nevznikli za podmienok tam ustanovených. Namietal tiež, že nič nebránilo správnejmu orgánu, ak spochybnil znalecký posudok MUDr. E. M., aby nechal vypracovať nový znalecký posudok. Ak druhostupňový správny orgán zotrval na nepredložení nového lekárskeho posudku a s ostatnými námietkami sa nevysporiadal, jeho rozhodnutie sa stalo nepreskúmateľné a nezrozumiteľné.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žiadala napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach potvrdiť ako vecne správny. Tvrdil, že žalobca v ustanovenej lehote neodstránil nedostatky svojho podania a nepredložil v určenej lehote dôkaz, ktorý predpokladá právna úprava, a to lekársky posudok, vyhotovený príslušným zdravotníckym zariadením – Klinikou pracovného lekárstva. Klinika pracovného lekárstva vyžaduje pre vydanie takéhoto dôkazu hospitalizáciu žalobcu, ktorú však neabsolvoval. Z uvedeného dôvodu k rozhodnutiu vo veci samej nedošlo, lebo neboli splnené podmienky, vyžadované zákonom pre posúdenie nároku a pre rozhodnutie vo veci samej.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10, § 246c a § 250ja OSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu treba vyhovieť.

Podľa § 186 ods. 3 zákona o sociálnom poistení podanie sa posudzuje podľa obsahu. Z podania musí byť zrejmé, kto ho podáva, akej veci sa týka, čo sa navrhuje, a musí byť podpísané a označené dátumom podania.

Podľa § 186 ods. 4 zákona o sociálnom poistení ak podanie neobsahuje predpísané náležitosti alebo nebolo predložené na tlačive určenom Sociálnou poisťovňou, organizačná zložka Sociálnej poisťovne pomôže účastníkovi konania nedostatky odstrániť, prípadne vyzve účastníka konania, aby v určenej lehote nedostatky odstránil. Súčasne upozorní účastníka konania na dôsledky neodstránenia nedostatkov na ďalší priebeh konania.

Podľa § 193 ods. 1 zákona o sociálnom poistení organizačná zložka Sociálnej poisťovne konanie preruší, ak sa začalo konanie o predbežnej otázke alebo ak bol účastník konania vyzvaný, aby odstránil nedostatky podania.

Podľa § 194 ods. 3 zákona o sociálnom poistení konanie sa zastaví, ak účastník konania neodstránil nedostatky podania podľa § 193 ods. 1 v lehote určenej organizačnou zložkou Sociálnej poisťovne.

Podľa § 194 ods. 4 zákona o sociálnom poistení konanie sa zastaví aj vtedy, ak sa účastník konania v lehote určenej organizačnou zložkou Sociálnej poisťovne nepodrobil vyšetreniu zdravotného stavu potrebného na rozhodnutie o nároku na dávku a nároku na výplatu dávky.

Predmetom preskúmania bolo rozhodnutie žalovanej, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené procesné rozhodnutie pobočky o zastavení konania podľa § 194 ods. 3 zákona o sociálnom poistení vo veci priznania náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia z choroby z povolania zistenej 2. októbra 2002, z dôvodu neodstránenia väd podania. Hoci rozhodnutie má procesný charakter, nie je procesným rozhodnutím, týkajúcim sa vedenia konania podľa § 248 OSP záleží na ňom možnosť domáhať sa súdnej ochrany subjektívneho práva účastníka konania, ktoré bolo porušené, preto ho nebolo možné vylúčiť zo súdneho prieskumu.

V súdnom konaní preto musel súd následne skúmať, či boli splnené zákonné predpoklady pre zastavenie konania pre neodstránenie nedostatkov podania podľa § 194 ods. 3 zákona o sociálnom poistení.

Zo súdneho spisu, ktorého súčasťou bol aj administratívny spis, vyplýva, že žalobca sa návrhom zo 14. apríla 2004 (doručeným 26. apríla 2004 Okresnému súdu Košice II) domáhal

doplatenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 1 530 000 Sk. V časti nároku na výplatu úrazovej dávky - náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu základného bodového ohodnotenia za vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií bolo súdne konanie podľa § 104 ods. 1 OSP zastavené a po právoplatnosti uznesenia bola vec v tejto časti postúpená Sociálnej poisťovni, pobočke Košice.

Následne Sociálna poisťovňa, pobočka Košice rozhodnutím z 9. decembra 2008, číslo 300-4965/2008 nepriznala žalobcovi nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku choroby z povolania (zistenej 2. októbra 2002), ktoré však žalovaná zrušila a vec vrátila prvostupňovému orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie. Prvostupňovému orgánu nariadila doplniť dokazovanie a po posúdení záverov doplneného dokazovania rozhodnúť v súlade s platnou právnou úpravou. Pobočka žalovanej rozhodnutím zo 17. júla 2009, číslo 300-3328/2009 prerušila konanie podľa § 193 ods. 3 zákona o sociálnom poistení do dňa presného a úplného zistenia skutkového stavu veci.

Výzvou na odstránenie nedostatkov podania z 21. januára 2010 pobočka žalovanej žiadala od žalobcu informáciu, či sa podrobil hospitalizácii resp. vyšetreniu na Klinike pracovného lekárstva a klinickej toxikológie v Košiciach (s poukazom na skutočnosť, že žalobca uviedol v ústnom konaní 28. októbra 2009, že je ochotný sa podrobiť uvedenému vyšetreniu). Zároveň vyzvala žalobcu na doručenie posudku o sťažení spoločenského uplatnenia vystaveného podľa § 9 ods. 4 vyhlášky č. 32/1965 Zb. do 15 dní od doručenia predmetnej výzvy s poučením o následkoch neodstránenia väd podania podľa § 186 ods. 4 zákona o sociálnom poistení. Výzva obsahovala aj poučenie, že inak konanie v danej veci zastaví v súlade s § 194 ods. 3 zákona o sociálnom poistení.

Pobočka žalovanej listom z 22. februára 2010 oznámila žalobcovi, že v konaní 22. februára 2010 pokračuje z dôvodu, že žalobca nedoručil požadované doklady v stanovenej lehote. Následne rozhodnutím z 22. februára 2010, číslo 1110005904 podľa § 194 ods. 3 zákona o sociálnom poistení zastavila konanie vo veci priznania náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia z choroby z povolania zistenej 2. októbra 2002, ktoré potvrdila napadnutým rozhodnutím žalovaná.

Z citovaného § 186 ods. 4 zákona o sociálnom poistení vyplýva, že úkon výzvy na

odstránenie nedostatkov podania môže Sociálna poisťovňa vykonať len vtedy, ak podanie neobsahuje predpísané náležitosti, alebo nebolo predložené na tlačive určenom Sociálnou poisťovňou. Náležitosti podania sú upravené v § 184 ods. 3 zákona o sociálnom poistení, a v žalobcovom prípade je zo žalobného návrhu zo 14. apríla 2004, postúpeného okresným súdom, zrejme, kto ho podáva, akej veci sa týka, čo sa navrhuje, bolo podpísané a označené dátumom podania.

Z uvedených skutočností je zrejme, že žalovaná ako aj pobočka žalovanej nepostupovali v súlade so zákonom o sociálnom poistení, lebo neboli dané podmienky pre postup podľa § 186 ods. 4 zákona o sociálnom poistení na vyzývanie žalobcu na odstránenie nedostatkov podania a následné zastavenie konania podľa § 194 ods. 3 zákona o sociálnom poistení.

Žalovaná bola preto povinná v konaní postupovať tak, aby zistila skutočný stav veci, a na tento účel jej zákon o sociálnom poistení priznáva rozsiahle oprávnenia, medzi inými má možnosť nariadiť účastníkovi konania, aby sa v lehote, ktorú mu určí, podrobil vyšetreniu zdravotného stavu potrebného na rozhodnutie o nároku na dávku a nároku na výplatu dávku, pod hrozbou zastavenia konania podľa § 194 ods. 4 zákona o sociálnom poistení. Zákon o sociálnom poistení následne v § 203 priznáva právo na náhradu trov konania účastníkovi konania, ak sa pre potreby tejto organizačnej zložky podrobil vyšetreniu zdravotného stavu a bol v konaní úspešný. Plnenie svojich procesných povinností v konaní ale nemôže žalovaná prenášať na účastníka konania (dokonca pod následkom zastavenia konania).

Vzhľadom na uvedené, odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovanej ako aj prvostupňového správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, pričom krajský súd sa s rozhodnutím žalovanej stotožnil, a preto rozsudok krajského súdu zmenil, napadnuté rozhodnutie žalovanej a prvostupňového správneho orgánu zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie v súlade s § 250ja ods. 3 v spojení s § 250j ods. 2 písm. a) a e) OSP, v ktorom bude potrebné postupovať naznačeným smerom.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods.1, 2 v spojení s § 250k ods. 1 a úspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal z dôvodov hodných osobitného zreteľa,

ktoré vidí v tom, že v žalobe, ako aj v odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu právny zástupca žalobcu uvádzal námietky, ktoré v danom štádiu konania Najvyšší súd Slovenskej republiky nepovažoval za právne významné, aj napriek tomu ale rozhodnutie žalovanej ako aj prvostupňového správneho orgánu bolo potrebné zrušiť z dôvodu ochrany ústavného práva žalobcu domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na inom orgáne Slovenskej republiky (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. júna 2012

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová